

Anden Snildhed, anden Fortræffelighed har den heller ikke. Der er herhjemme, og det regner man med, en Kærlighed til Valg i Enkeltmandskredse, til det personlige Forhold mellem Vælgerne og deres Repræsentant, og de Værdier, som ligger deri, vil man ikke give Slip paa. Man har instinktmæssigt en Følelse af, hvad det betyder, at det ikke blot er Kredsen, der skal have en Særrepræsentant, men at Kredsen netop er Udtryk for alle Erhvervsinteresser, der sammenstemmes i en Fællesvillie. Det vil man ikke give Slip paa, og saa lokker man med Enkeltmandskredse i Forbindelse med Forholdstalsvalg. At saadant noget kan gøres matematisk, er der ingen Tvivl om, man kan sagtens gøre det, men man kan ikke undgaa, at dette Tings Karakter bliver væsentlig forandret derved. De, der vælges i Kredsen, de vil, som nu, sidde som Udtryk for den almindelige Valgret, men Suppleringskandidaterne vil ad Omveje, hvordan man saa end skjuler det, altid blive udnævnt af Partistyrelsen og sidde paa Partiets Naade, og enten man ordner det med bestemte Mænd, der opstilles i en Kreds, eller tager dem blandt dem, der har de fleste Stemmer o. s. v., er den egentlige Iver for at faa Flertal i Kredsen svækket, og Vilkaaret for at blive siddende er kun en snild Forhaandsberegning af, hvor omtrent man kan have de fleste Stemmer. Dem, Partierne holder mest af, sætter de derhen, og disse Suppleringskandidater sidder sikrest, de behøver ikke at frygte det kommende Valg, hvorimod de andre, de egentlig valgte, stadig maa have det næste Valg for Øje. Vi faar altsaa her i Tinget to Slags Medlemmer: folkevalgte Medlemmer og kongevalgte eller partivalgte Suppleringskandidater.

Denne Deling af dette Ting bliver et skarpt og stærkt Udtryk for, at man har forladt det Grundlag, som er Grundlovens Forudsætning for Troen paa den almindelige Valgret. Troen paa den almindelige Valgret er udelukkende Troen paa, at Fællesinteresserne i et Folk er de stærkeste. Den er ikke et Forhaandsprivilegium for en Overklasses eller Underklasses Særinteresser, men en Anvisning til Folket om at kæmpe for, hvad de holder af og synes er rigtigt paa Grundlag af Almeninteresser. Dette Grundlag bliver forkastet.

Set i Forhold til det Grundlovsforslag, som er forelagt, vil jeg gøre opmærksom paa, at der er en enkelt Paragraf, som dette Spørgsmaal om Forholdstalsvalg til

Folketinget meget stærkt vil berøre. Der staar i § 53 i Grundlovsforslaget, at Uenighed mellem Tingene angaaende Finansloven eventuelt skal bringes til Afgørelse i den forenede Rigsdag. Det giver paa Forhaand Landstinget en større Indflydelse paa Finansloven, end det faktisk har nu, men det bevirker ogsaa, at man ikke paa Forhaand kan sige, at Folketinget bevarer sin Overvægt. Naar Folketinget frembyder et saadant Billede som det, jeg viste Dem før: de 25 Gaardmænd, 17 Husmænd o. s. v., er der intet Menneske paa Jorden, der kan sige, om det ikke netop bliver en Gruppe Repræsentanter for smaa og spredte Særinteresser, der ved at slutte sig sammen med Landstinget, som paa Forhaand er en Korporationsrepræsentation, faar Magten til at bestemme, hvad der skal staa i vor Finanslov. Det, at Folketinget har dobbelt saa mange Medlemmer som Landstinget, giver Folketinget nogen Overvægt, men ved Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse til dette Ting vil vi i Virkeligheden prisgives Tilfældigheder, og de Erhvervs-korporationer, som paa Forhaand er de stærkeste i Landstinget, kan jo paa Forhaand ventes ogsaa at faa den største Indflydelse i den forenede Rigsdag. Dette vil jeg derfor bede om ikke maa lades ude af Betragtning under de kommende Overvejelser om Valgloven.

Det, som Forholdstalsvalgmaaden tager Hensyn til, er netop det, som vor Grundlov hævdede, der ikke kunde tages Hensyn til. Forudsætningen for den almindelige Valgret bliver derved skubbet til Side, helt forandret. Forudsætningen for den almindelige Valgret har baaret os nu gennem to Menneskealdre, baaret os i gode og onde Dage og gjort sin Skyldighed. Troen paa Almeninteresser, Hensynet til det fælles er det stærkeste hos alle Mennesker her i Danmark. Ved at skyde den til Side og indføre Forholdstalsvalg sætter man en Korporationsforsamling i Stedet, en Opdragelse til at pleje sine Særinteresser saa stærkt som muligt og en Mangel paa Tro til, at man kan blive en Elite i dette Land uden at være beskyttet af Privilegier eller være assureret paa en eller anden Maade.

Ellinger: Jeg havde ikke ventet, at vi ved denne Lejlighed skulde optage en Diskussion om Forholdstalsvalg. Men det ærede Medlem, som jo er ny her i Tinget, har aabenbart — det kan man høre af hele hans Tale — slet ikke sat sig ind i de Drøftelser, som dette Spørgsmaal har været Genstand for tidligere her i Tinget,